

STRANDFERÐSLAN LEGGJAST UM TIL EITT ALMENT PARTAFELAG

Tað fer helst at gagna føroysku strandfararsiglingini um Strandfararskip Landsins verður gjørt um til eitt alment partafelag

Árni Gregersen

Bygnaðarliga er Strandferðslan eitt býtisbarn.

Tað hevur ofta verið frammi seinastu árin, tá ið uppskot um bygnaðarbroytingar og framtíðarvirksemi hjá Strandferðsluni hava veirð viðgjørd.

Ein frágreiðing um Strandferðsluna var gjørt í ár 2000 og ein onnur var gjørd í 2007.

Í frágreiðingini frá 2000 var ávíst á fleiri hættir at skipa stovnin uppá, men sjálv frágreiðingin mælti til at leggja virksemi hjá Strandferðsluni í eitt alment partafelag.

Í 2007 var ein onnur frágreiðing gjørd. Tá lág Strandferðslan undir innlendismálaráðnum. Tann frágreiðingin mælti til, at wein serlig samferðsludeild varð gjørd í aðalráðnum, sum so skuldi vera ein millumliður millum tað politiska og Strandferðsluna.

Samferðslueindin skuldi samstundis standa fyri tí yvirskipaðu samferðsluplanleggingini, umsita sáttmálar og tilevna samferðslupolitikk.

Smyril førir nógv fólk, men kortini kostar leiðin 50 milljónir krónur afturat inntøkunum

Fleiri ferðir, m.a. í frágreiðingini frá 2007, er m.a. víst á avbjóðingarnar fyri SSL, sum standast av galdandi játtanarskipan og ógreiðu linjunum millum politiska myndugleikan og Strandferðsluna.

Nýggjan bygnað

Nevndin, sum hevur latið seianstu frágreiðingina um strandfararsiglingina heldur, at fyrsta stig, sum takast má, er at broyta bygnaðin í Strandferðsluni.

Tætta tilknýtið millum politiska myndugleikan og SSL merkir, at ikki nóg greiður skilnaður er millum henda myndugleika og tænaastuveitingina.

Hetta merkir, at tænaastuveitarin í mongum førum umboðar bæði tænaastukeypara og tænaastuveitara, og at politiski myndugleikin ávirkar dagligu tænaastuveitingina og avgerðir ov nógv.

Víst verður til tey gomlu álitini, sum vísa til, at rættast er at gera SSL um til eitt

alment partafelag, men tað eru tó treytir, sum mugu uppfyllast áðrenn hetta verður gjørt, heldur nevndin.

Tað er ásett í reglugerðini fyri SSL, at fyrirøkan skal virka á handilsligum grundarlagi, men tað er greitt, at sektorpolitisku atlitini til m.a. flutningsskylduna víga tyngri enn handilsliga grundarlagið.

Sostatt er SSL ein fyrirtøka, sum bæði skal taka vinnulig og samfelagslig atlit. Tá hesi kunnu stríða

ímóti hvørjum øðrum, er neyðugt í lóggávu (ella sáttmála) at áseta tær treytir og karmar, sum partafelagið skal virka undir.

Fyrimunur

Størsti fyrimunurin av at leggja Strandferðsluna í eitt alment partafelag, verður, at hjá einum aprtafelag er tað avgerandi, at tað verður ríkið so effektivt sum til ber.

Handilsligu fortreytirnar telja mest og tí er effektivisering og virðisskapan avgerandi.

Júst hesi málini hóaska ikki altíð so væl saman við áhugamálunum hjá politisku skipanini.

Tá ið talan er um eitt alment partafelag, so verður stovnurin munandi leysari frá tí politisku skipanini, tá ið tað snýr seg um smálutir.

At stovnurin er eitt alment partafelag heldur enn ein almennur stovnur, ger eisini, at figgjarliga kann partafelagið virka á annan hátt. Millum annað kann eitt partafelag taka lán til lögur, sum lángevarin metir fara at betala seg fyri felagið.

Tað ber eisini betur til at

leggja raksturin til rættis, tá ið stovnurin ikki er knýttur at játtan, sum skal fornýggjast hvørt einasta ár.

Arbeidsbólkurin mælir til, at móguleikarnir fyri bygnaðarbroytingum í SSL verða kannaðir nærri.

Mett verður, at partafelagsformurin kann vera ein skilagóð umskipan fyri virksemið hjá SSL, sum kann loysa fleiri trupulleikar.

Tað eru tó fleiri ivamál, sum eiga at verða kannað nærri, áðrenn farið verður víðari við eini slíkari loysn.

Um partafelagsformurin verður valdur, mælir arbeidsbólkurin sum útgansstøði til, at serligar ásetingar um lön og samsýning til nevnd og stjórn verða ásettar í stovningarlógini, eins og ásetingar um innlit eiga at vera galdandi.

Ein annar háttur at loysa avbjóðingarnar við játtanarskipanini er at umskipa játtanina til SSL soleiðis, at landsfyrirøkan t.d. fær eina 5-ára játtan at arbeiða við.

Hetta hevði m.a. betrað um fortreytirnar fyri eini skynsamari figgjarstýring og einum effektivari rakstri.

Royndirnar við útveiting gera tað ikki bíligari

Hóast ikki nógv er útveitt, so metir ein arbeidsbólkur, at tað ikki verður betri og bíligari at privatisera stradfarsiglingina

Endamálið at veita almennar tænaastur út er, at tænaastan verður betri og at prísirnir verða lægri.

Arbeidsbólkurin, sum hevur kannað um tað ber til at útveita strandfararsiglingina í Føroyum heldur ikki, at royndirnar higartil í Føroyum benda á, at hetta fer at loysa seg.

Bólkurin vísir á, at útveitingin av Bygdaleiðum og av siglingini millum Sørvág og

Mykines hava víst, at almen-na ískoyti er vorðið munandi størri enn tað var undir almenna lestinum.

Kanningarnar hjá bólkinum vísa eisini, at ta hevur víst seg, at sáttmálarnir eru ikki nóg væl gjørdir og av tí sama er eftirlitð heldur ikki nóg gott.

“Royndirnar staðfesta, at tað er neyðugt at uppráðfesta sáttmálastýringina og at seta neyðuga orku av til

fyrirreiking av útbjóðingartilfari og sáttmálatreytum og til eftirfylgjandi stýring og eftirlit av sáttmálunum.

Somuleiðis metir arbeidsbólkurin, at tørvur er á munandi tillagingum í útbjóðingartilfari og sáttmálum fyri Mykinesleiðina og fyri Bygdaleiðir, um útveitingin skal halda á fram”.

Sáttmálastýringin

Í fleiri støðum í frágreið-

ingini, suma rbeidsbólkurin hevur gjørt, verður víst á, hvussu stóran týðning tað hevur, at sáttmálarnir eru rætt gjørdir og at sáttmálastýringin er í lagi.

Eru sáttmálarnir ikki nóg neyvir er torført hjá einume ftirliti at fylgja við, hvat verður uppfyllt av tí, sum er avtalað.

Mykines-leiðin verður nýtt sum dømi um at vísa, at hóast farleiðin er útveitt og

talið av ferðafólki er økt munandi, so eru útreiðslurnar hjá tí almenna eisini hækkaðar munandi seinastu árin.

Ferðafólkatalið er tvífalt so stórt í dag, sum tað var, tá ið landið sjálvt stóð fyrir rutuni.

5.600 fólk ferðast til Mykinesar í 2009, meðan talið í fjør var 12.700. Hetta kemst millum annað av, at báturin, sum verður nýttur,

er væl betri egnaður til siglingina og tkur fleiri ferðafólk.

Útoyggjafelagið hevur eisini sagt, at ansast má eftir, at komfortin ikki fer niðuraftur á tað, sum hon var áðrenn útveitt.

Í 2005 kostaði leiðin tí almenna á leið hálva milljón – í fjør var prísurin eina milljón fyri tænaastuna til Mykinesar.